

Постоји нешто из живота што никада не доспије у шкрињу прошлости, нешто што носимо са собом као амајлије. Даје нам снагу да корачамо. Тако су мајка и моје село остали са мном до дана данашњег.

Моје родно село А. смјештено је између двије високе планине. Са западне стране села простире се каменито подножје прекривено ниским жбуњем изнад кога се издиже љескова шума. У њој царују лисице, вјеверице, зечеви и остали глодари. Горе, у дубини планине, у јеловини и боровини, скровиште су пронашли вукови, медвједи, јелени и срне. Било је ту некада и доста дивљих мачака, али су их ловци скоро истрејили. Из њихове утробе, вадили би сало за које су тврдили да много помаже у лијечењу реуме. Причало се да је сало толико јако да, ако се држи пола сата на длану, процури на доњу страну шаке. Једном сам, кад сам био сасвим мали, тај оглед посматрао својим очима. Помислио сам, да је ловац некако не примјетно накривио длан како би сало процурило. Убиједили су ме да није тако. Дубоко у планини налази се шумско радилиште. Често бих, док сам чобановао, одлазио до њега. Фасцинирале су ме бараке у којима су становали радници. Изгледале су много љепше од наше куће. У једној се чак налазио шпорет фијакер и све потребно за кухињске послове. Ту је чича Милко кувао радницима вечеру. За остале оброке имали су суву храну. Конзерви рибе, месних дору-

чака, паштета и гулаша, било је напретек. Због конзерви сам, у ствари, и навраћао. Жарко сам желио да пробам сваку од њих. Међутим, кад би ми чича Милко понудио неку, ја бих се сјетио мајке и њеног савјета да храну не узимамо ни од кога, како други не би помислили да смо је жељни. Тешка срца бих се захвалио уз образложење да ја то не волим. Осталих пет барака биле су спаваоне. У свакој од њих распоређено по неколико правих правцатих кревета. Испред барака се налазио лагер са балванима. Волио сам да се попењем на горњи балван, па да са њега све до последњег скакућем као по степеницама. Урадио бих то неколико пута, онда бих се поздравио са чича Милком и вратио се своме стаду. Једном приликом, кад сам завршио посјету градилишту, знатижеља ме одвела на брдо које се уздизало са супротне стране мога одредишта. Нисам ни слутио да ћу са њега видјети рајску љепоту која се ријетко виђа. Брдске ливаде пуне шареног цвијећа уоквирене шумом оставиле су ме без даха. Имао сам осјећај да сам у неком другом свијету. Сјетих се да би то могле бити ливаде о којима су ми причали другари. Мој отац у том крају није имао земљу, али доста домаћина из села јесте. Да ли су били заиста власници тих оаза или су присвојили државну имовину, то ни дан-данас не знам. Некада давно, кад су сељани открили ове шумске ливаде, одлучили су да их ограде и косе. Родних година косиле би се и по два пута. Због тешкоће пребацивања сијена из планине у село, један од домаћина досјетио се да направи брвнару у којој би крупна стока и чобан могли боравити док се сијено не потроши. Послије њега, сви су учинили исто. На крају су заједничким трудом направили посебну колибу у којој су спавали сви чо-

бани. Навече би неко од њих долазио у село и доносио млијеко, а ујутро би се зором враћао у планину. Жалио сам што ја нисам имао ту могућност. То би ми било као да идем у госте. Никада нигдје нисам пре спавао него на оној својој сламарици. Сви моји другови су имали баке, тетке, ујне, само ја нисам. Нисам сишао до колиба. Да јесам, вјероватно би ми било још жалије што немам једну.

Моје село чини једва тридесетак домаћинстава. Постоји предање, да је један младић за вријеме турског зулума убио агу и да се, бјежећи од Турака, заставио баш ту. Са собом је повео болећиву и немоћну мајку. Сву своју имовину донијели су на једном оро- нулом магарету. Живјели су у пећини све док са своје двије руке и десет прстију вриједни домаћин није створио кров над главом. Послије пар година, ту су се доселиле још неке фамилије. Прводошли момак је имао говорну ману. Није могао изговорити ријеч *кљун*, већ је говорио *клун*, па га придошлице назваше Клунџић. Одатле потиче наше презиме. У зимским мјесецима, кад снијег напада и мећава поравна сњежне намете, поље изгледа као огроман, бијели прекривач по коме су мјестимично разбацани везени ја- стуци. Причало се да су некада давно зиме биле толико оштре, да је село и по неколико недјеља или чак мјесеци бивало одсјечено од цивилизације. Старији сељаци памте снијег висине и преко једног метра. Ако би се, не дај Боже, ко разболио, или се некој по- родиљи пород искомпликовао, превозили би их на са- оницама до болнице удаљене петнаест километара. Само они срећнији, који су имали јаке везе са оп- штинским и војним властима, имали су привилегију да их хеликоптером пребаце до мјеста спасења.